

economism for certain skills. In other words, our state is unnecessarily quick to see the concept of economic relations with the countries that are emerging, both in the whole, and with groups of countries and individual partner countries [1].

At present, there is a lot of overwhelming influence on the development of international entrepreneurship in Ukraine, among which there is an unstable political situation, an inadequate investment climate attractive to non-residents, the establishment and utilization of the achievements of scientific and technical progress, inefficient sectoral structure of business intelligence, and others. And, as long as these issues are not resolved, the prospect of establishing a promising medium for conducting international business on the territory of our country, even though it may not be feasible.

References:

1. Avrashkov L. Ia. *Ekonomika predpriiatiiia*: [навч. посіб.] / L. Ia. Avrashkov, V. V. Adamchuk, O. V. Antonova – М.; Banki i birzhy, UNITY, 1998. – 703 p.
2. Dakhno I. *Mizhnarodna ekonomika*: [навч. посіб.] / I. Dakhno, Iu. Bovtruk. – К.: MAUP, 2002. – 214 p.
3. Iegorchenko N. O. *Perspektyvnist poshyrennia spilnoho pidpriemnytstva u mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosynakh* / N. O. Iegorchenko // *Ekonomika ta derzhava*. – 2009. – № 7. – P. 48-51.
4. *Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy* [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: www.me.gov.ua.

Ліфанова М.І.

аспірант,

Тернопільський національний економічний університет

СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ЦЕНТРІВ

В умовах сьогодення всі ми є свідками поступального випереджального розвитку глобальних процесів у фінансовій сфері. За останнє десятиріччя суттєво зросли закордонні капіталовкладення приватних та державних підприємств та суверенних фондів, а також транскордонні позики комерційних банків та банків розвитку. Незважаючи на те, що основна їх частка припадає на ринки розвинутих країн світу, але і більше посилюється тенденція до розміщення державами з новостворюваними ринками своїх зарубіжних активів у країнах, що розвиваються [3, с. 60].

Головною рушійною силою фінансового глобалізму є світовий фінансовий капітал, який, не маючи територіальної приналежності, характеризується космополітизмом, мобільністю, масштабністю. Центрами світового фінансового капіталу виступають міжнародні фінансові центри.

Метою даної наукової роботи є дослідження суб'єктів міжнародних фінансових центрів, які виступають фінансовими посередниками.

Фінансова топографія міст складалася протягом тривалого періоду часу. Ділові люди, в особі зовнішніх інвесторів, учасників фінансового ринку, вибирали вдалі місця для здійснення угод, і саме там будувалися банки, біржі, розвивалася необхідна інфраструктура. Всі вони мають важливе комплексне значення тільки в межах фінансового центру, і втрачають смисл поза ними. У зв'язку з тим, необхідно відмітити введено в роботі І. К. Ключникова та О. А. Молчанової поняття індивідуального та колективного посередництва [1]. Під індивідуальним посередництвом розуміють діяльність окремих фінансових інститутів, а колективним – діяльність МФЦ по перерозподілу капіталу.

Фінансові посередники складають інституційну основу фінансових центрів. Ключове значення у даній системі займають банки та біржі (див. рис. 1).

Джерело: розроблено автором

Серед найбільших банків ключову позицію займають азіатські банки, які за обсягом активів значно випередили американські та європейські. В п'ятірку лідерів входять китайські та японські банки. Перше місце в рейтингу посідає Industrial and Commercial Bank of China, сукупні активи його складають 3,227.96 млрд. дол. США. DBS Bank являється основною групою, яка надає фінансові послуги в Азії. Штаб-квартира розміщена в Сінгапурі, більше 280 філіалів розташувалися в Південно-Східній Азії.

Другий елемент фінансового центру – фондова біржа, виник у 1531 році в Антверпені. Їй передували середньовічні вексельні ярмарки і постійні вексельні ринки, які час від часу виникали і зникали. Лише з появою цінних паперів – титулів на дохід, зокрема векселів з'являються перші професійні

учасники ринку цінних паперів і перші біржі. Антверпенська біржа виникла як товарна, але швидко перетворилася у місце торгівлі цінних паперів на якій широко практикувались спекуляції фондовими цінностями і страхування валютних операцій. Тим не менше фондовий ринок у сучасному розумінні зародився лише в кінці XVI ст. із посиленням емісійної активності держави і появою акціонерних компаній [2, с. 122].

На початку XIX ст. першість захопила Лондонська біржа. Дещо пізніше у 1791 р. виникає Філадельфійська, а згодом, у 1792 р. і Нью-Йоркська фондові біржі.

Що стосується бірж, то вони можуть мати різний юридичний статус та бути різного типу. У світі існує понад 200 фондових бірж, проте найважливіші з них об'єднані у Світову Федерацію Фондових Бірж. Остання розділяє всі фондові біржі на 3 великих категорії за географічною ознакою [19, с. 71]:

- Американські фондові біржі – континенти Північна та Південна Америка: всього 22 фондові біржі;
- Азійсько-Тихоокеанські біржі – Далекий Схід, Південна Азія та Австралія: всього 28 фондових бірж;
- Євразійські фондові біржі – Європа, Африка та Близький Схід: всього 53 фондові біржі.

Найвпливовіші світові фондові біржі розташовані в США, Великобританії, Німеччині, Китаї, Японії. Вони вирізняються серед інших високою капіталізацією, якісним рівнем обслуговування, великою кількістю фінансових інструментів, представлених на них.

Однією із найрозвиненіших фондових бірж є американська фондова біржа NYSE Euronext (New York Stock Exchange), заснована 8 березня 1817 року. Після обвалу ринку в 1987 році біржа зробила жорсткіші правила торгів, піднявши рівень біржової маржі та встановила максимально допустимий рівень падіння цін на акції, після якого торги зупиняються. На початку 1990-х років AMEX (American Express Company) першою у світі ввела систему електронних торгів з використанням безпроводних терміналів. В 1998 році біржа була куплена NASDAQ (National Association of Securities Dealers Automated Quotation), але в 2004 році учасники AMEX викупили майданчик та залишаються досі її акціонерами. Обсяги торгів на даній біржі становлять 608,091 млрд. доларів.

Найрозвинутішою азійською біржою є Токійська фондова біржа (Токуо Stock Exchange), заснована у 1878 р. і до початку Другої світової війни мала стан комерційної організації, метою якої було лише отримання прибутку. Торгувати тут можуть регулярні, спеціальні члени і сайторі, так звані посередники. Тут розміщують свої акції всесвітньо відомі концерни такі, як Nikon, Casio, Olympus, Toyota, Honda і багато інших [4, с. 80].

На Лондонській фондовій біржі проводяться як первинні публічні розміщення акцій IPO (Initial Public Offering), так і вторинні публічні розміщення цінних паперів SPO (Secondary Public Offering) емітентів з усього світу. Це пояснюється тим, що Лондон є світовим фінансовим центром, де зосереджені значні капітали і присутні серйозні інвестори. На Лондонській

фондовій біржі є різні ринки. І вони регулюються по-різному. Основний ринок регулюється спеціальним державним органом – UKLA (United Kingdom Listing Authorities – Адміністрація Великої Британії з лістингу) – і ділиться на два сегменти – стандартний та преміальний. Преміальний більш жорстко регулюється, до його учасників пред'являються підвищені вимоги щодо розкриття інформації.

Важливими структурними елементами МФЦ є компанії, які надають ділові послуги: бухгалтерські, юридичні, консалтингові, аудиторські, рекламні, бухгалтерські, у сфері медіа технологій і телекомунікацій та інші.

Останнім часом зросла роль аналітичних центрів, які здійснюють аналіз стану та перспектив світової фінансової системи, проводять міждисциплінарні дослідження, здійснюють розрахунок міжнародних індексів та рейтингів (Z/Yen Group, World federation of Exchanges, Moody's, Standard and Poor's та інші).

Отже, важливою тенденцією сьогодення є подальша співпраця біржових майданчиків з банками та аналітичними центрами, що стиратиме міжнаціональні кордони міжнародного фінансового центру та підвищуватиме конкурентні умови на світовому фінансовому ринку [5, с. 59]. Світова глобалізація забезпечує швидкі зміни біржового механізму, перетворюючи зарубіжні біржі на глобальні центри укладання деривативів, формування прозорого світового ціноутворення, акумуляції та трансферту інвестиційного капіталу на інтерконтинентальному рівні.

Список використаних джерел:

1. Ключников И. К. Финансовые центры: теория и механизмы развития / И. К. Ключников, О. А. Молчанова, О. И. Ключников. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2012. – 330 с.
2. Красавин Л. Н. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения / Л. Н. Красавин. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2010. – 576 с.
3. Лук'янов В. С. Глобалізація національних фінансових систем: базові імперативи та антикризові механізми / В. С. Лук'янов // Фінанси України. – 2013. – № 9. – С. 60–67.
4. Стирський М. В. Глобальне середовище формування конкурентних стратегій фондових бірж України / М. В. Стирський // Фінанси України. – 2012. – № 5. – С. 78–88.
5. Шпак Л. О. Особливості розвитку світових фінансових центрів / Л. О. Шпак // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Сер.: економіка і менеджмент. – 2013. – № 1 (14). – С. 51-62.